

[Stare] Orany, 7 stycznia 1416

Król Władysław [Jagiello] informuje wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego Michała Küchmeistra, że udzielił glejtu komturowi gdańskiemu Henrykowi Holtowi, który udaje się do niego w poselstwie na Litwę, w odpowiedzi na legację pokojowca i dworzanina królewskiego Janusza Sztembarskiego [z Sokołowa]. Glejt zostanie przesłany do Kętrzyna z listem, w którym król poinformował komtura, że oczekuje go w okolicach Trok. Prosi, aby Holt i towarzyszące mu osoby nie przywlekli ze sobą na Litwę zarazy, która, jak król wie, panuje obecnie w Prusach, a szczególnie w Gdańsku.

Oryg.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 2295, pap., lac., wym. 303 × 215 mm, dziewiętnastowieczna notatka o dacie rocznej listu: 1416, in dorso zamykająca list pieczęć wystawcy w czerwonym wosku (wosk przez papier, wnioskując z wymiarów chodzi tu o pieczęć Władysława Jagiełły o śr. 28 mm; zob. GumowskiPieczęcie, s. 14, 15, nr 16; Pieczęcie, s. 14; HlebionekKatalog, s. 105, 106), kustodii brak, resztki papierowego paska zabezpieczającego pieczęć na miejscu (papier do sporządzenia paska został wykorzystany wtórnie, użyto fragmentu zapisanej karty [tekst nieczytelny]), prostokątna pieczęć archiwum królewskiego.

Reg.: Skarbiec, t. 2, nr 1123; CDL, s. 197; RHD 1/1, nr 2295; SzwedaListy, s. 265.

Adres [in dorso]: ^aVenerabili ^bMichaeli Cochmeister Ordinis Thewtunicorum | de Prussia magistro generali¹, amico nobis grato.

^cWladislaus dei gracia rex Polonie Lythwanieque | princeps supremus et heres Russie.

^dVenerabilis amice noster! Scribitis nobis, qualiter cum responsione legacionis nostre^e, quam vobis per | nobilem Johannem de Stenberg, cubicularium et familiarem nostrum², feceramus et aliquibus | aliis intencionibus mentis vestre venerabilem Henricum Hold comendatorem in Danczk³ ad nos in | Lythwaniem dirigere decrevistis desiderantes, ut eidem salwi conductus nostri litteram in Rastemburg⁴ dirigamus, quamquam autem absque cuiuslibet salwi conductus littera secure nostram accedere presenciam potuisset, prout alias inter nos et Ordinem consuetudo tenebatur. Nichilominus tamen iuxta desideria vestra salwum conductum huiusmodi sibi dirigimus in presenti cum speciali littera nostra, per quam informatus redditur, quod nos in propinquo circa Troky⁵ debet invenire. Sed quia audimus, qualiter permissione Divina aura pestilencia in Prussia et signanter in civitate Gdanensi⁶ hoc tempore viguisset et vigeret de presenti, rogamus quod nullus ex illo aere infecto in ipsius Henrici commendatoris comitiva terras Lythwanie introire permittatur, ne hic pestilencie morbus, qui contagiosus est aput nos eciam invalescat, ostensuri nobis in eo complacenciam specialem. Datum in curia Nowa Warany⁷ feria quarta infra octavas Epiphanie anno Domini millesimo quadringentesimo sexto decimo.

Ad mandatum domini regis Sbigneus de Olesznicza | scolasticus Sandomiriensis, aule regie prothonotarius⁸.

^a Inicjał wysokości ok. 6 wersów tekstu adresu.

^b Inicjał wysokości ok. 2 wersów tekstu adresu.

^c Inicjał wysokości ok. 5 wersów tekstu.

^d Inicjał wysokości ok. 6 wersów tekstu.

^e Wyraz poprawiony, pierwotnie napisanego nie sposób odczytać.

¹ *Michał Kūchmeister von Sternberg, wójt Nowej Marchii 1410, wielki marszałek 1411–1414, wielki mistrz 1414–1422, komtur gniewski 1422, zm. 1423 (W. Nöbel, Michael Kūchmeister. Hochmeister des Deutschen Ordens 1414–1422, Marburg 1969; Hochmeister, s. 119–121; Jähnig, s. 290, 292, 303, 318; Heckmann, s. 152, 210, 396, 405, 555).*

² *Janusz Sztembarski z Sokółowa (młodszy) h. Kot Morski, pokojowiec, dworzanin i dyplomata króla Władysława Jagiełły, stolnik dobrzyński 1430–1434 (PSB 43, s. 372, 373; UKD, s. 281, 311; S. Józwiak, A. Szweda, Dyplomatyczna aktywność rycerza Janusza Sztembarskiego z Sokółowa w politycznych stosunkach polsko-krzyżacko-litewskich w pierwszej połowie XV wieku, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 2009, nr 1, s. 3–20; G. Białuński, Studia z dziejów rycerskich i szlacheckich rodów pruskich (XIII–XVI wiek), Olsztyn 2012, wg indeksu).*

³ *Henryk Holt, prokurator w Schaaken (Niekrasowo) 1402, mistrz solny w Kobbelbude (Kobyła Buda) 1404–1408, komtur domowy w Toruniu 1409, komtur papowski 1410–1411, wójt lipinecki [1410]–1411, komtur radzyński 1411, komtur ostródzki 1411–1413, komtur toruński 1413–1414, komtur gdański 1413–1416, wielki szpitalnik 1416–1428, wielki marszałek 1429–1431, wójt w Bratianie 1431–1434 (Jähnig, s. 293, 302, 308, 309, 310, 315, 317, 318; Heckmann, s. 210, 215, 285, 342, 353, 413, 427, 441, 472, 474, 481, 483).*

⁴ *Kętrzyn (niem. Rastenburg), miasto, gmina loco, powiat kętrzyński, woj. warmińsko-mazurskie.*

⁵ *Troki (lit. Trakai), miasto na Litwie, obwód wileński, rejon trocki. Pobyt króla w Trokach lub ich okolicy po 7 stycznia a przed 6 lutego 1416 bardzo prawdopodobny, zob. Gąsiorowski *Itinerarium*, s. 83.*

⁶ *Gdańsk, miasto, gmina loco, powiat miejski gdański, stolica woj. pomorskiego. O zarazie w Gdańsku jesienią 1415 i w 1416 zob. B. Możejko, Zarazy w średniowiecznym Gdańsku, w: Dżuma, ospa, cholera. W trzechsetną rocznicę wielkiej epidemii w Gdańsku i na ziemiach Rzeczypospolitej w latach 1708–1711, red. E. Kizik, Gdańsk 2012, s. 46, 51.*

⁷ *Stare Orany (lit. Senoji Varėna), wieś, dawniej miasto na Litwie, obwód olicki, rejon orański.*

⁸ *Zbigniew Oleśnicki (starszy) h. Dębno, pisarz i sekretarz (protonotariusz) królewski, kanonik i prałat licznych kapituł, biskup krakowski od 1423, kardynał św. Pryski, zm. 1455 (PSB 23, s. 784–786; Sulowska *Dokumenty*, s. 244–245; M. Koczerska, Zbigniew Oleśnicki i Kościół krakowski w czasach jego pontyfikatu [1423–1455], Warszawa 2004).*